

**СТАНІСЛАВ ЛЮДКЕВИЧ –
корифей української музики
(До 145-річчя від дня
народження композитора)**

Івано-Франківськ

2024

Міністерство культури та інформаційної політики України

Управління культури, національностей та релігій
Івано-Франківської обласної державної адміністрації

Івано-Франківський фаховий музичний коледж
ім. Д.В. Січинського
Бібліотека

Серія «Українські композитори»

СТАНІСЛАВ ЛЮДКЕВИЧ – корифей української музики

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ ПОКАЖЧИК

(До 145-річчя від дня народження композитора)

Івано-Франківськ

2024

УДК 016:78.071.1(477)

Л 93

Серія «Українські композитори»

Упорядники: завідувача бібліотеки Г.І. Тиморська, бібліотекар Н.Г. Мазур.

Станіслав Людкевич – корифей української музики : бібліографічних покажчик (до 145-річчя від дня народження) / упор. : Г. І. Тиморська; Н. Г. Мазур. Івано-Франківськ : бібліотека Івано-Франківського фахового музичного коледжу імені Дениса Січинського, 2024. 14 с. (Серія «Українські композитори»).

У бібліографічний покажчик увійшли хорові, фортепіанні, інструментальні, вокальні твори С. Людкевича та праці про життя і творчість композитора. Назви праць та їх бібліографічний опис подаються мовою публікації.

УДК 016:78.071.1(477)

© Бібліотека ІФФМК

ім. Д. Січинського, 2024

*«Без духовної культури народ не здійсниться,
державна не відбудується»*

С. П. Людкевич

ЗМІСТ

Біографічна довідка

Життя та творчість С. Людкевича в дослідженнях

Хорові твори С. Людкевича

Фортепіанні твори С. Людкевича

Солоспіви для голосу з фортепіано С. Людкевича

Інструментальні твори С. Людкевича

Симфонічні твори С. Людкевича

БІОГРАФІЧНА ДОВІДКА

Є люди, які, відходячи у вічність, залишають по собі у пам'яті нащадків глибокий добрий слід. Вони нам вкрай потрібні зараз, у нинішній нелегкий час.

Саме такою людиною був наш геніальний композитор, вчений, фольклорист, доктор мистецтвознавства, професор Станіслав Пилипович Людкевич.

24 січня 1879 року – у місті Ярослав (нині – Польща), народився Станіслав Людкевич. Він став першим музикантом-професіоналом Галичини, фундатором провідних музичних жанрів, насамперед симфонічного та інструментального. Музичну обдарованість проявив ще у чотири роки. Першим викладачем музики стала мати, яка вчилася у Михайла Вербицького.

Початкову освіту отримав у Ярославській гімназії, де розпочав співати та спробував себе як композитор і керівник хору. 1896-го року у Перемишлі його хоровий твір «Пожар», виконаний на вечорі пам'яті Адама Міцкевича мав неабиякий успіх. Людкевичу тоді було сімнадцять.

У гімназійні роки він вивчає теорію музики, сольфеджіо, грає на фортепіано Гайдна і Моцарта. У цей час він створив близько трьох десятків музичних творів.

Протягом 1897-1901 років Людкевич вивчав філологію у Львівському університеті. У студентські роки познайомився з Іваном Франком і присвятив поетові симфонічний твір «Вічний революціонер», який виконав на святкуванні 25-річчя творчої діяльності Каменяра.

Отримавши диплом викладача української та латинської мов, два роки працював у львівських гімназіях. Протягом 1903-1904 років проходив військову службу у Відні, де відвідував найкращі концертні зали міста. Потому викладав в українській гімназії та в музичній школі Руського інституту для дівчат у Перемишлі. 1905-го року Людкевич став музичним редактором

«Артистичного вісника» – першого українського мистецького журналу. Невдовзі композитора обрали членом Етнографічної Комісії Наукового Товариства імені Тараса Шевченка. Він редагував збірку «Галицько-українські народні пісні» (1906-1907 рр.) у двох томах.

Музичну освіту Станіслав Людкевич здобував самотужки. Як вільний слухач відвідував Львівську консерваторію. Але, відчуючи потребу в професійній освіті, вирушив до Відня, де протягом року (1907-1908) стажувався в австрійському Музично-історичному інституті. Водночас, брав індивідуальні уроки з композиції, диригування та поліфонії. Також не змарнував можливості написати німецькою мовою протягом року докторську дисертацію. Присвячена українській та західноєвропейській народній музиці й мала назву «Два причинки до питання розвитку звукообразності». Отримав вчений ступінь доктора філософії в галузі музики. Навчання продовжив на відділенні музикології Лейпцизького університету.

Під час Першої світової війни Людкевич мобілізований до австрійської армії. Згодом потрапляє до російського полону і перебуває у місті Перовськ у Туркестані, де продовжує музичну творчість. Тим часом у Відні на Шевченківському вечорі звучать його твори, в тому числі народна пісня в його обробці «Чорна рілля ізорана». В роки Першої світової ця пісня стала найпопулярнішою на той час українською піснею. У Варшаві в 1934 році її, серед 50 українських пісень, вперше буде записано на грамофонну платівку.

Після повернення з полону Людкевич деякий час жив у Києві, де зустрічався із колегами Миколою Леонтовичем, Кирилом Стеценком, Олександром Кошицем. Також став свідком червоного терору, який здійснювали у столиці загони Муравйова у січні 1918 року. До Львова повернувся під час польсько-української війни в 1919 році, і відтоді не залишав місто.

Організував перший український симфонічний оркестр при Музичному товаристві ім. Миколи Лисенка. Пропозицію композитора створити у Львові Інститут церковної музики підтримав митрополит Андрей Шептицький. Згодом, коли Інститут було засновано, Людкевич погоджується у ньому працювати. Водночас співпрацював із хорами «Бандурист», «Сурма», «Боян», багато сил віддав редагуванню музичних творів, виданню навчальних посібників.

Людкевич поєднував композиторську діяльність та наукові дослідження. У власних творах композитора переважали монументальні твори, присвячені героїко-патріотичній тематиці. У 1928 році він написав «Стрілецьку рапсодію», засновану на популярних стрілецьких піснях. Згодом її перейменували у «Галицьку рапсодію».

Станіслав Людкевич не боявся бути принциповим під час радянської окупації. Коли 1948 року радянські спецслужби заарештували композитора Василя Барвінського, майже 70-літній Людкевич був єдиним, хто заступився за колегу. Підписав листа до Президії ВР СРСР з вимогою звільнити митця. Коли Барвінський, після 10 років радянських таборів, повернувся на батьківщину, Людкевич допомагав йому відновити рукописи.

Найкращі музичні твори Людкевича написані на поезію Тараса Шевченка та Івана Франка: симфонія-кантата «Кавказ», кантати «Заповіт» та «Наша дума, наша пісня», хори «Косар» та «Ой вигострю товариша», солоспіви на слова Шевченка та кантата «Наймит», хори «Вічний революціонер», «Конкістадори», симфонічні поеми «Каменярі», «Мойсей», «Не забудь юних днів». У 1964 році Станіслав Людкевич став лауреатом Шевченківської державної премії за твори «Кавказ» та «Заповіт» на слова Тараса Шевченка. Помер Станіслав Людкевич 100-річному віці 10 вересня 1979 року у Львові, похований на Личаківському кладовищі.

Життя та творчість С. Людкевича в дослідженнях

1. Антонович М. Станіслав Людкевич: композитор, музиколог. Львів, 1999. 60 с.
2. Брилинська-Блажкевич Г. Фортепіанна музика Станіслава Людкевича: до 120-річчя від дня народження композитора. Львів, 1999. 125 с.
3. Загайкевич М. С.П. Людкевич: нарис про життя і творчість. Київ, 1957. 153 с.
4. Кияновська Л. Галицька музична культура XIX-XX ст. : навчальний посібник. Чернівці, 2007. 424с.
5. Кияновська Л. Українська музична культура : навчальний посібник. Львів, 2009. 356 с.
6. Корній Л.П., Сюта Б.О. Українська музична культура. Погляд крізь віки. Київ, 2014. 592 с.
7. Корольок Н. Людкевич С.П. *Корольок Н. Корифеї української хорової культури XX ст.* Київ, 1994. С. 109–130.
8. Людкевич С.П. Життєвий шлях. *Історія української музики* / за заг. ред. та упорядн.: О.Я. Шреср-Ткаченко. Київ, 1969. С. 554–571.
9. Людкевич С. Дослідження і статті / відповідальний ред.: М.М. Гордійчук. Київ : Музична Україна, 1976. 211 с.

10. Людкевич С. Дослідження, статті, рецензії, виступи : в 2-х т. / упорядн., ред., вступна стаття і примітки: З. Штундер. Львів : Дивосвіт, 1999. Т. 1. 496 с., іл.
11. Людкевич С. Дослідження, статті, рецензії, виступи : в 2-х т. / упорядн., ред., вступна стаття і примітки: З. Штундер. Львів : Дивосвіт, 2000. Т. 2. 816 с., іл.
12. Ольховський А. Нарис історії української музики. Київ, 2003. 510 с.
13. Павлишин С. Станіслав Людкевич. Київ : Музична Україна, 1974. 53 с.
14. Спогади про С. Людкевича. / упорядн.: С. Павлишин. Львів, 2010. 200 с.
15. Станіслав Людкевич у спогадах сучасників. 2-е вид. / упорядн.: З. Щтундер. Жовква : Місіонер, 2014. 296 с.
16. Творчість С. Людкевича. Збірник статей / упорядн.: М. Загайкевич. Київ : Музична Україна, 1979. 203 с.
17. Штундер З. Станіслав Людкевич. Життя і творчість : в 2-х т. Львів, 2005. Т.1 : (1879-1939). 636 с.
18. Штундер З. Станіслав Людкевич. Життя і творчість : в 2-х т. Львів, 2009. Т.2 : (1939-1979). 360 с.

Хорові твори С. Людкевича

19. Бог предвічний : ноти / обробка С. Людкевич. *Різдвяна псальма* : українські народні колядки та щедрівки в обробках для мішаного хору / упорядн.: Я. Якуб'як. Київ, 1992. С. 9–10.
20. Бог предвічний : ноти / обробка С. Людкевича. *Музична школа*. 2012. № 9 (47). С. 4–5.
21. Будь ми здорова : ноти / обробка С. Людкевича. *Зелений мій краю* : хоровий репертуар Гуцульського ансамблю пісні і танцю / упорядн.: Б. Дерев'янку. Київ, 1983. С. 67–68.
22. Во Вифлєсмі : ноти / обробка С. Людкевича. *Різдвяна псальма* : українські народні колядки та щедрівки в обробках для мішаного хору / упорядн.: Я. Якуб'як. Київ, 1992. С. 26–27.
23. Возвеселімся : ноти / обробка С. Людкевича. *Різдвяна псальма* : українські народні колядки та щедрівки в обробках для мішаного хору / упорядн.: Я. Якуб'як. Київ, 1992. С. 10–12.
24. Дивная новина : ноти / обробка С. Людкевича. *Різдвяна псальма* : українські народні колядки та щедрівки в обробках для мішаного хору / упорядн.: Я. Якуб'як. Київ, 1992. С. 32–33.

25. Ішов жовняр з війни : ноти / обробка С. Людкевича.
Хорова література: патріотичні твори українських композиторів / упорядн.: О. Циглик. Львів, 2009. Вип. 2. С. 49–53.
26. Людкевич С. Вибрані хорові твори. Київ, 1960. 55 с.
27. Людкевич С. Вибрані хорові твори. Київ, 1952. 84 с.
28. Людкевич С. Журавлями в небо линуть. *Хорові твори українських композиторів кінця XIX поч. XX ст.* Київ, 1970. С. 45–47.
29. Людкевич С. Заповіт на слова Т. Шевченка для мішаного хору, солістів та симфонічного оркестру : клавір. Київ, 1961. 47 с.
30. Людкевич С. Кантати на слова Т. Шевченка для мішаного хору та симфонічного оркестру : клавір. Київ : Музична Україна, 1978. 171 с.
31. Людкевич С. Кавказ. Кантата-симфонія на слова Т. Шевченка для мішаного хору та симфонічного оркестру : партитура, клавір. Київ, 1962. 254 с.
32. Людкевич С. Ой ідуть – тумани. *Співає «Думка»* : хорові твори / упорядн.: Є. Савчук. Київ, 2003. С. 30–34.
33. Людкевич С. Сонце заходить. *Співає «Думка»* : хорові твори / упорядн.: Є. Савчук. Київ, 2003. С. 26–30.
34. Людкевич С. Українські народні пісні в обробці для хору / упорядн.: З. Штундер. Київ, 1968. 77 с.

35. Людкевич С. Чи ми ще зійдемося знову. *Повік не зів'яне «Первоцвіт»* : зб. хорових творів / упорядн.: Г. Карась. Івано-Франківськ, 1994. С. 34–41.
36. Нині Адаме : ноти / обробка С. Людкевича. *Різдвяна псалма : українські народні колядки та щедрівки в обробках для мішаного хору* / упорядн.: Я. Якуб'як. Київ, 1992. С. 23–26.
37. Пою коні при Дунаю : ноти / обробка С. Людкевича. *Наша дума, наша пісня...* : зб. хорових творів / упорядн.: Ю. Серганюк. Івано-Франківськ, 1992. С. 23–27.
38. Радість нам ся явила : ноти / обробка С. Людкевича. *Різдвяна псалма : українські народні колядки та щедрівки в обробках для мішаного хору* / упорядн.: Я. Якуб'як. Київ, 1992. С. 27–29.
39. Сміло, други: революційна пісня : ноти / обробка С. Людкевича. *Хорова література: патріотичні твори українських композиторів* / упорядн.: О. Цигилик. Львів, 2009. Вип. 2. С. 67–70.
40. Українські народні пісні в обробці С. Людкевича / упорядн.: М. Байко. Київ, 1980. 64 с.
41. Чорна рілля ізорана : ноти / обробка С. Людкевича. *Хорова література: патріотичні твори українських композиторів* / упорядн.: О. Цигилик. Львів, 2009. Вип. 2. С. 56–58.

Фортепіанні твори

42. Людкевич С. Балада: варіації на тему української народної пісні для фортепіано : ноти. *Твори українських композиторів* : в 4-х вип. / упорядн.: М. Їжакевич. Київ, 1974. Вип. 2. С. 21–43.
43. Людкевич С. Вибрані твори для фортепіано : ноти / упорядн.: З. Штундер. Київ, 1989. 40 с.
44. Людкевич С. Гумореска для фортепіано : ноти. *Українська фортепіанна музика ХХ-ХХІ ст.* : в 3-х т. / упорядн.: Т. Рощина. Київ, 2018. Т.1. С. 105–112.
45. Людкевич С. Гумореска для фортепіано : ноти. *Твори українських композиторів* : в 4-х вип. / упорядн.: М. Їжакевич. Київ, 1974. Вип. 2. С. 12–21.
46. Людкевич С. Елегія: тема з варіація для фортепіано : ноти / ред.: К. Донченко. Київ, 1975. 52 с.
47. Людкевич С. Концерт для фортепіано з оркестром : клавір / ред.: М. Їжакевич. Київ, 1969. 104 с.
48. Людкевич С. Квочка (Скерцо) для фортепіано : ноти. *Українська радянська фортепіанна музика* : хрестоматія : в 2-х т. Київ, 1986. Т.2 (Ч. 3). С. 52–55.

49. Людкевич С. Листок з альбому для фортепіано : ноти.
Твори українських композиторів : в 4-х вип. / упорядн.:
М. Їжакевич. Київ, 1974. Вип. 2. С. 11–12.
50. Людкевич С. Листок з альбому для фортепіано : ноти.
Українська фортепіанна музика ХХ-ХХІ ст. : в 3-х т. /
упорядн.: Т. Рощина. Київ, 2018. Т. 1. С. 104.
51. Людкевич С. Парафраза української народної пісні «Ой що
ж бото за ворон» для фортепіано : ноти. *Українська
радянська фортепіанна музика* : хрестоматія : в 2-х т. Київ,
1986. Т. 2 (Ч. 3). С. 49–52.
52. Людкевич С. Пісня до схід сонця для фортепіано : ноти.
Фортепіанні твори українських композиторів / упорядн.:
М. Дримлюга. Київ, 1961. С. 151–156.
53. Людкевич С. Пісня без слів для фортепіано : ноти.
Популярні твори для фортепіано : в 4-х вип. Київ, 1978.
Вип. 4. С. 5–8.
54. Людкевич С. Пісня без слів для фортепіано : ноти.
Фортепіано: учбовий репертуар ДМШ : 6 клас. Київ,
1977. Ч. 2. С. 82–85.
55. Людкевич С. П'єси для фортепіано / упорядн.:
Т. Воробкеич. Львів, 2006. 33 с. (Серія : українська
фортепіанна музика).

56. Людкевич С. Старовинна пісня для фортепіано : ноти. *Фортепіано: учбовий репертуар ДМШ : 3 клас.* Київ, 1991. С. 114–115.
57. Людкевич С. Сумна пісенька для фортепіано : ноти. *Фортепіанні твори українських композиторів для молоді : в 2-х ч. / упорядн.: Т. Богданська.* Тернопіль, 2000. Ч. 2. С. 18–19.
58. Людкевич С. Чотири п'єси для фортепіано / упорядн.: Т. Воробкеич. Львів, 2006. 28 с. (Серія : українська фортепіанна музика).

Солоспіви для голосу з фортепіано С. Людкевича

59. В калиновім лісі для голосу в супроводі фортепіано : ноти / обробка С. Людкевича. *Співають сестри Байко вокальні тріо в супроводі фортепіано.* Київ, 1972. С. 59–61.
60. Людкевич С. За байраком байрак для голосу в супроводі фортепіано : ноти. *З репертуару В. Дударя. Арії, солоспіви українських композиторів для баса / упорядн.: М. Логойда.* Львів, 2005. С. 101–106.
61. Людкевич С. Одна пісня голосенька для голосу в супроводі фортепіано : ноти. *Українські класичні романси / упорядн.: Т. Булат.* Київ, 1983. С. 241–244.

62. Людкевича С. Ой ти, дівчино, з горіха зерня для голосу в супроводі фортепіано : ноти. *Романси на слова І. Франка*. Київ, 1966. С. 41–46.
63. Людкевич С. Солоспівви для голосу в супроводі фортепіано : ноти. Київ : Музична Україна, 1969. 74 с.
64. Людкевич С. Спи, дитинко моя для голосу в супроводі фортепіано : ноти. *Українські класичні романси / упорядн.:* Т. Булат. Київ, 1983. С. 244–254.
65. Людкевич С. Тайна. *Українські класичні романси / упорядн.:* Т. Булат. Київ, 1983. С. 254–257.
66. Людкевич С. Українська баркарола : ноти. *Вокальні ансамблі : репертуарно-методичний посібн.* Київ, 1970. С. 44–49.
67. Людкевич С. Українська баркарола : ноти. *Співають сестри Байко вокальні тріо в супроводі фортепіано.* Київ, 1972. С. 25–30.
68. Ой співаночки мої для голосу в супроводі фортепіано : ноти / обробка С. Людкевича. *Співає квартет «Легінь» / упорядн.:* П. Чоловський. Київ, 1991. С. 60–62.
69. Ой співаночки мої для голосу в супроводі фортепіано : ноти / обробка С. Людкевича. *Українські народні пісні з репертуару Д. Петриненко.* Київ, 1972. С. 10–14.

70. Ой співаночки мої для голосу в супроводі фортепіано :
ноти / обробка С. Людкевича. *Українські народні пісні з репертуару О. Врабеля*. Київ, 1982. С. 6–9.
71. Ой співаночки мої для голосу в супроводі фортепіано :
ноти / обробка С. Людкевича. *Українські народні пісні з репертуару А. Мокренка*. Київ, 1980. С. 45–48.
72. Ой співаночки мої для голосу в супроводі фортепіано :
ноти / обробка С. Людкевича. *Українські народні пісні для високого голосу в супроводі фортепіано*. Київ, 1969. Вип. 4. С. 7–10.
73. Ой ти, дівчино зарученая для голосу в супроводі фортепіано :
ноти / обробка С. Людкевича. *Українські народні пісні з репертуару О. Врабеля*. Київ, 1982. С. 46–49.
74. Над беріженьком стояла для голосу в супроводі фортепіано :
ноти / обробка С. Людкевича. *Українські народні пісні для високого голосу в супроводі фортепіано*. Київ, 1968. С. 17–21.

Інструментальні твори С. Людкевича

75. Людкевич С. Голосіння з «Невиспіваних пісень» для скрипки з фортепіано :
ноти. *Твори українських композиторів для скрипки з фортепіано* : в 8-и вип. Київ, 1985. Вип. 8. С. 3–11.

76. Людкевич С. Квочка (скерцо) для скрипки з фортепіано :
ноти. *Педагогічний репертуар для скрипки ДМШ : 7 клас.*
Київ, 1962. С. 4–7.
77. Людкевич С. Тріо для скрипки, віолончелі і фортепіано.
Київ, 1962. 74 с.
78. Людкевич С. Чабарашка для скрипки з фортепіано : ноты.
Твори українських композиторів для скрипки з фортепіано
: в 8-и вип. Київ, 1979. Вип. 6. С. 3–8.
79. Людкевич С. Чабарашка для скрипки з фортепіано : ноты.
Скрипка учбовий репертуар муз. училищ : в 4-х вип. Київ,
1983. Вип. 3. С. 20–26.
80. Людкевич С. Чабарашка для скрипки з фортепіано : ноты.
П'єси українських композиторів для скрипки і фортепіано
/ ред.: Б. Каськів. Київ, 1978. С. 3–7.

Симфонічні твори С. Людкевича

81. Людкевич С. Каменярі симфонічна поема (за
однойменним твором І. Франка) : партитура. Київ, 1965.
70 с.
82. Людкевич С. Не забудь юних днів симфонічна поема :
партитура. Київ, 1984. 86 с.
83. Людкевич С. Прикарпатська симфонія : партитура. Київ,
1969. 253 с.